

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Thomæ Tamburini Societatis Iesu Siculi
Caltanisettensis, In Alma Vniversitate nobilis Civitatis
Messanæ, Theologiæ Primarij Professoris. Explicatio
Decalogi Duabus distincta partibus**

In qua omnes ferè conscientiæ casus, ad decem Præcepta pertinentes,
mira brevitate, claritate, & quantum licet, benignitate declarantur

Continens sex Libros posteriores in Decalogum, id est, expositionem
præceptorum secundæ tabulæ

Tamburini, Tommaso

Monachii, Anno M.DC.LIX.

Caput Secundum. De quantitate furti sufficientis ad mortale inter
extraneos.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39995

CAPVT SECVNDVM.

De quantitate furti sufficientis ad mortale inter extraneos.

1. **S**emper mihi infedit animo sententia docens, ejusmodi quantitatem desumendam esse respectivè, ad personam domini rei acceptam. Ratio est, quia furti malitia fundatur in duobus, nempe in detrimento, quod proximo fit, & in ejusdem proximi rationabili involuntario. At, quod nocumentum sit notabile, quodque dominus sit rationabiliter invitatus, dependet essentialiter, ut ita loquar, ab ipsa conditione personæ, à qua res aufertur, ut ex se patet; nam propterea mox, ex communi sententia, dicemus, majorem requiri quantitatem ad mortale, quando furtum committitur per modica, perque interpolatas vices, quàm quando simul, quia nimirum minus est nocumentum, minusque est invitatus dominus ibi, quàm hic. Non potest ergo decerni quantitas sufficiens ad constituendum peccatum mortale furti, nisi ejusmodi conditio personæ diligenter inspicatur.

2. Hec posito, tres personarum conditiones statuo. Pauperes, divites, & medios inter hos, quas personas communes vocamus. Si à paupere auferas unum vel duos Regales, seu Julios (unum Regale continet tarenum unum, & circiter grana quinque moneta Siculæ) peccabis mortaliter; si à valde divite fureris unum circiter au-

reum seu scutum (quod tarenos duodecim continet nostræ moneta Siculæ) peccabis item mortaliter; solum fateor, propter rationem dictam numeri, præcedenti, à ditissimo Principe, nisi duos vel tres aureos fureris, fortasse te non peccaturum mortaliter: si denique clam accipias à communi persona quatuor vel quinque regales, seu Julios, seu tarenos quinque, vel sex Siculæ moneta, mortaliter peccabis. Quod si à prædictis minus fureris, quàm quod dictum est, solum peccabis venialiter. Neque te offendat illud (vel) quod semper apposuimus: nam cum tota hæc furti malitia, ut dictum est, dependeat à qualitate personæ, semper illam præ oculis habere debes, ut prudenti moralique judicio, quod varium esse solet, decernas, quales peccatum committatur. Ratio ergo nostræ doctrinæ ^a est, quia qui illa furatur à prædictis, notabile nocumentum ipsi dem immediatè infert, unde ipsi rationabiliter sint invitati; secus, non item; lege Lessium, ^b qui probare contendit, unum aureum, etiam in Rege ditissimo, afferre ex se grave nocumentum.

^a Hanc doctrinam sequuntur Pet. Arag. 2. 2. q. 66. ar. 2. Petr. Nav. t. 1. de rest. c. 1. nu. 39. Io. Med. C. de restit. q. 10. favetq. Sotus l. 5. de just. qu. 3. art. 3. apud Bartol. à S. Fausto mox citant. vide etiam Bon. de restit. in partic. d. 2. q. 8. p. 1. n. 7. b. Less. l. 2. c. 12. num. 29.

3. Dixi (immediatè) nam si aliud damnum ex tali acceptione consequeretur illi, à quo rem surripuisti, ut si abstu-

abstulisti acum ab eo, qui ob ejus carentiam blasphemavit, vel ab eo, cui cessavit grave lucrum, vel grave damnum emerfit, peccasses quidem mortaliter, at non ob ipsum immediatum furtum acus, sed siue ob scandalum, quia nulla excusante necessitate fuisti causa blasphemiae, si illam praevidisti; siue ob consequens grave damnum; quod certè non est propriè furtum, sed ut supra vidimus, damnificatio. Hinc si fuisset imposita excommunicatio vel reservatio contra furtum, illas non incurrisses, quia propriè furtum grave, dum solum acum furatus es, non commisisti.

4. Aliqui *e* quantitatem sufficientem ad mortale putant esse dimidium Regalè, seu Iulium; alij *d* unum Iulium, alij *e* duos, alij *f* tres, alij quatuor, *g* alij *h* à communibus personis quinque, alij à Rege *i* ditissimo centum aureos, alij *l* tantum pecuniae valorem, quanta in unoquoque loco solet conduci opera fossoris unius diei, alij *m* quantum est valor unius gallinae: sed certè tanta varietas sententiarum non nisi in nostra doctrina fundari potuit, quia scilicet ij Doctores censuerunt (probabiliter, necne, ipsi viderint) eam quantitatem asserre nocuumtum grave & involuntarium domini; illa minorem, non asserre.

c Navarr. *d* Toletus, *e* Id. Tol. *f* Valentia. *g* Ia. Val. *h* Io. Med. *i* Bannes. *l* Molina. *m* Cordub. Hi omnes citantur à Barthol. à S. Fausto in Thef. Reg. l. 8. q. 19. 3. & in spec. Conf. d. 34. qu. 51. De parvitate hujus materiae lege

item Dicastill. lib. 2. de just. tr. 2. d. 9. dub. 2.

CAPVT TERTIVM.

De furtis modicis successivè continuatis.

1. **T** Riplici modo, quantum ad nos pertinet, modica furta usurpare contingit: primò, modica per interruptas vices, ab uno eodemque surripiendo, verum ita, ut per priora furta non perveniatur ad damnum notabile proximi, perveniatur per posteriora: secundò, modica furando à multis, modo his, modo illis, non perveniencia ad damnum grave ipsorum, verum ita, ut hæc modica unita faciant notabilem quantitatem, & notabile lucrum afferant furi: tertid, si multi modicum quidem ab uno eodemque auferant singuli, sed cum notabili hujus damno, cum interim ipsi singuli modicum quid dumtaxat acceperint.

§. I.

Furans modica ab eodem.

1. **C**ertum *a* est, eum, qui minutatim repetitis vicibus, aliqua furatur, animo perveniendi ad summam notabilem, peccare mortaliter, etiam prima vice; ratio est, quia jam intentio refertur ad faciendum grave damnum proximo. Obligatio autem restitutionis, donec cum effectu ad notabile damnum perveniatur,

M m 3